

IB Tekst: *Astrid Berkhout*
Foto's: © *Rene de Wit, reitsema + partners architecten*

Zwembad Het Diekman is een toonbeeld van duurzaamheid

'Uiteindelijk komt het aan op de detaillering'

zwembad
Het Diekman

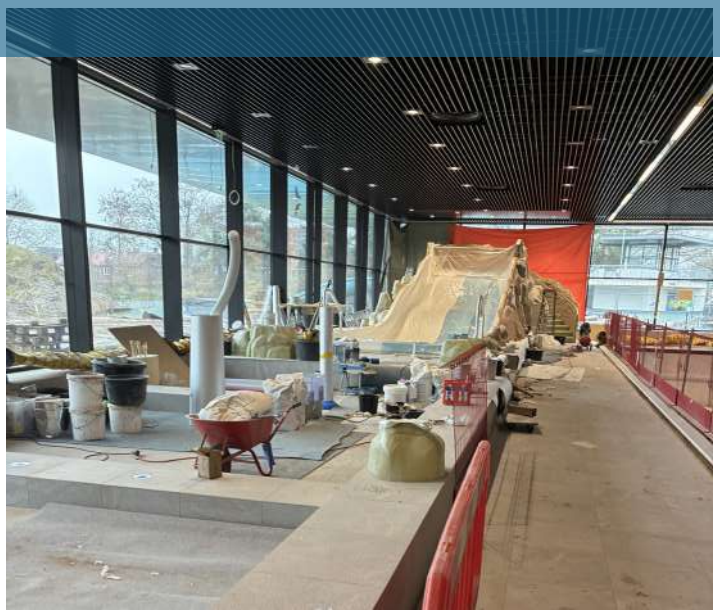
Zwembaden staan in Nederland steeds vaker onder druk vanwege stijgende energieprijzen en hoge onderhoudskosten. Het in juli jl. geopende zwembad Het Diekman in Enschede laat zien dat het ook anders kan. Het gebouw is ontworpen vanuit het zogenaamde cost of ownership principe, waarbij de exploitatiekosten minstens zo belangrijk zijn als de aanvankelijke investering. Het resultaat is een duurzaam, toekomstbestendig én functioneel zwembad dat geschikt is voor verschillende zwemdoeleinden. Het is gerealiseerd onder leiding van bouwcombinatie AKOR Draisma.

Boven: *Er zijn 500 boorpalen de grond in gegaan.*

“De ervaringen vanuit Rijssen hebben we meegenomen in dit project”

De bouwcombinatie was eerder al verantwoordelijk voor de bouw van zwembad de Koerbelt in Rijssen. Bij Het Diekman in Enschede was hetzelfde ontwerpteam betrokken. “Qua vorm is het vergelijkbaar maar dat betekent niet dat het een makkelijk project was”, benadrukt Ab Bosveld, projectleider bij Draisma Bouw. “We hebben zoals altijd veel aandacht besteed aan bouwfysica, specifiek luchtdichting, en akoestiek. Uiteindelijk komt het aan op de detaillering hiervan. Tegelijkertijd nemen we de ervaringen vanuit Rijssen wel mee om dit project te optimaliseren.”

Praktische uitdagingen

Vanwege de hoge grondwaterstand in het gebied zijn eerst 500 boorpalen de grond in gegaan voordat het grondwerk van start ging en de bronbemaling kon worden aangezet. “Daardoor moesten deze in een later stadium wel nog worden ingekort tot kelderniveau. Uiteindelijk zijn we twee maanden bezig geweest met grond- en boorwerk voordat we überhaupt konden beginnen aan de fundering.” Daarnaast moest eerst een deel van het oude zwembad Aquadrome, dat zich vlak naast de locatie van de nieuwbouw bevond, worden gesloopt om ruimte te scheppen voor de nieuwbouw. “Gedurende de bouw is dit zwembad gewoon opengebleven, maar om te zorgen dat de veiligheid van de bezoekers niet in het geding kwam, is de entree verplaatst naar een andere plek.”

Modern en tijdloos

Het Diekman beschikt onder meer over een entreegebied met kantoor- en publieksfuncties (waaronder een horecavoorziening), een achtbaans wedstrijdbad (25 meter), een doelgroepenbad (25 meter), een peuterbad, recreatieve voorzieningen als een familieglijbaan, en kleedruimten (inclusief sanitaire voorzieningen). De technische installaties voor de luchtbehandeling bevinden zich op de verdieping boven de kleedruimten en in de kelder voor de zwembaden. “Er loopt een luifel helemaal rondom het gebouw. Deze is voorzien van donkere composiet gevelbeplating voor een eigentijdse uitstraling.” Verder zorgen grote glaspartijen voor zicht op het omliggende groen. “Om de constructie van de luifel te dragen, moesten enorme prefab betonnen kolommen van 16 ton worden geplaatst. Het was nog een hele operatie om die op hun plek te krijgen, mede vanwege de beperkte ruimte en de veiligheid van bezoekers in het bestaande naastgelegen zwembad.”

Aandacht voor duurzaamheid én esthetiek

Het gebouw is volledig gasloos, hoogwaardig geïsoleerd en voorzien van warmteterugwinning op zowel het zwemwater als de ventilatielucht. Ook in esthetisch opzicht is Het Diekman wat Bosveld betreft zeer geslaagd. “Bijzonder is dat de architect bijvoorbeeld voor houten lattenplafonds heeft gekozen in de zwemzalen, horeca en gangen, overigens ook vanwege de akoestiek. Al met al hebben we met z’n allen een mooi zwembad neergezet waar we trots op mogen zijn.”

> *“Gedurende de bouw is het bestaande zwembad gewoon opengebleven”*

Geavanceerde duurzame installaties

Totaalinstallateur Van Dorp verzorgde alle technische installaties voor zwembad Het Diekman te Enschede: E- en W-installaties, meet- en regeltechniek en zwembadtechniek. “Dat kunnen we omdat we alle kennis en techniek in eigen huis hebben”, aldus René Alferink, projectleider zwembadtechniek.

Het Diekman maakt gebruik van de bestaande netaansluiting van het oude zwembad. Daarnaast zijn 678 PV-panelen op het dak geplaatst. Een netcongestieschakeling voorkomt overbelasting door grootverbruikers, zoals compressoren in de warmtepompen, gefaseerd af te schakelen. Het volledig gasloze zwembad beschikt over twee lucht-waterwarmtepompen en 34 zonnecollectoren voor de verwarming van het zwembadwater en de ruimtes. Warmteterugwinning in de luchtbehandelingskasten draagt bij aan de opwarming van het zwembad- en suppletiewater.

Ook zijn diverse attracties voorzien van geavanceerde regeltechniek, waaronder sproeiers in het peuterbad en interactieve fonteinen met meerkleurige onderwaterverlichting in de beweegbare bodem van het doelgroepenbad.

Duurzame waterafdichting

Kelderafdichting Weesp (eigenaar T.H. Lüschen) is gespecialiseerd in het waterdicht maken van kelders (aan de binnenzijde en buitenzijde), injecteerwerk, wandisolatie en het afdichten van doorvoeringen. Voor zwembad Het Diekman verzorgden ze de preventieve waterafdichting aan de buitenzijde van het hele pand.

“Het gaat in totaal om ongeveer 750 m^2, van de constructievloer tot het maaiveld”, vertelt Olivier Janknegt. “Voor het afdichten gebruiken wij bitumen 2K. Die verspuiten we in plaats van deze handmatig aan te brengen, waardoor we sneller kunnen werken. Als de omstandigheden goed zijn, kunnen we 400-600 m^2 per dag verspuiten. In Enschede hebben we in één dag eerst de ondergrond gestraald met een hogedrukreiniger. Vervolgens is in één dag de bitumenafdichting gespoten. Door eerst grondig te reinigen, gaan de betonporiën open staan zodat het bitumen 2K zich hecht aan het beton. Planningtechnisch luistert het nauw om te zorgen dat we op het juiste moment aan de slag kunnen. We werken regelmatig samen met Draisma dus dat is hier allemaal prima verlopen.”

Foto: © *Rene de Wit, reitsema + partners architecten*

Boven: *Grote glaspartijen zorgen voor zicht op de omgeving.*

“Er loopt een luifel rondom het gebouw, dit geeft een bijzondere uitstraling”

Foto: © *Rene de Wit, reitsema + partners architecten*

Een vruchtbaar partnerschap

Ongeveer 90 procent van de projecten van Stukadoorsbedrijf G. Wieberdink betreft zwembaden. Vaak werkt het bedrijf daarbij samen met Rietmeijer Tegels, zoals bij zwembad Het Diekman in Enschede. Wieberdink verzorgt het stucwerk en de waterafdichting in de zwembaden in opdracht van Rietmeijer, en het stucwerk in de overige ruimtes in opdracht van de aannemer.

"Juist ons specialisme zorgt ervoor dat opdrachtgevers erop durven te vertrouwen dat het goed gebeurt", aldus eigenaar Gerrit Wieberdink. "Omdat ik zelf ook nog meewerk, zijn de lijntjes kort. In dit geval was bouwcombinatie AKOR Draisma betrokken, eveneens een vertrouwde samenwerkingspartner. Dat werkt fantastisch."

Het projectadvies van vaste leverancier PCI Nederland, met producten voor waterafdichting en metaalbehandeling, was leidend bij de productkeuze. "Bij een zwembad komt dit nauw door de hoge waterbelasting en vochtigheid." In de zwembaden zijn cementgebonden producten toegepast en in de droge ruimtes gipsgebonden producten. "De wanden in de droge ruimtes zijn glad en strak afgewerkt, zodat de schilder ze alleen nog hoefde te sauzen."

Dankzij de ervaring met een vergelijkbaar zwembad in Rijssen verliep het project redelijk standaard. "Toch is ieder project anders en blijven we leren om het beste resultaat te bereiken."

Boven: *Het wedstrijdbad (25 meter) heeft acht banen.*

'We hebben dit als team gedaan'

Rietmeijer Tegels staat voor ambachtelijk vakmanschap. Het tegelzetbedrijf werkt voor zowel de particuliere als de zakelijke markt. "Zwembaden vormen één van onze specialismen", vertelt eigenaar en directeur René Oude Lashof. Ook voor zwembad Het Diekman mochten ze hun expertise inzetten. De onderneming verzorgde hier het tegelwerk in niet alleen de zwembaden, maar ook in de omringende ruimtes, zoals kleedruimtes, douches en restaurant, inclusief de vloeren.

Het gaat veelal om keramische tegels van kwaliteitsmerken als Agrob Buchtal, Casalgrande Padana en Mosa. "Ons werk is inclusief alle ondergronden, dus van opbouw tot en met afbouw. We hebben duurzame materialen toegepast en alles afgewerkt met waterdichte epoxyvoegen zodat ze de nodige jaren plezier hebben van dit tegelwerk." Oude Lashof benadrukt dat ze de klus niet alleen hebben geklaard. "We hebben een langdurige samenwerking met vaste onderaannemers. In 2023 hebben we in Rijssen met hetzelfde team een vergelijkbaar zwembad gerealiseerd. Dankzij de lessen die we daar hebben geleerd, verliep het in Enschede allemaal heel soepel."

Schilderwerk op niveau

Multi Protect Schilderwerken, een middelgroot schildersbedrijf, is gespecialiseerd in professioneel binnen- en buitenschilderwerk, beglazing, wandafwerking en specialistische vloercoatings voor zowel nieuwbouw- als renovatieprojecten, voor zowel particulieren als bedrijven. Bij de realisatie van zwembad Het Diekman in Enschede verzorgde Multi Protect Schilderwerken het binnen- en (op beperktere schaal) buitenschilderwerk.

"De kracht van ons bedrijf is de veelzijdigheid", vertelt directeur Arie Bregman. "Daarnaast is onze nuchterheid kenmerkend. We zeggen altijd: geen gezeur, ook die garantie krijg je er gratis bij." Tussen januari en mei 2026 hebben de vakmensen van Multi Protect Schilderwerken in Het Diekman vocht- en chloorbestendige verf aangebracht op de binnenwanden, plafonds en kozijnen. Tevens zijn spiegels geleverd en gemonteerd in de kleedruimten. Ook de buitengevel is geverfd. Er zijn hoofdzakelijk wit-, grijs- en zwarttinten gebruikt. "We werkten met hetzelfde bouwteam dat eerder betrokken was bij zwembad de Koerbelt in Rijssen. Ook nu verliep de samenwerking zeer prettig. We zijn trots dat we hier wederom onze bijdrage aan hebben mogen leveren."

WWW.MULTIPROTECT.NL

MULTI PROTECT
SCHILDERWERKEN

BEGLAZING SCHILDERWERK WANDAFWERKING

HANDELSWEG 25 - 7461 JJ RIJSSEN - 0548-522026
SCHILDERWERKEN@MULTIPROTECT.NL

Meedenken in calculatiefase over boorpalen

Al het grondwerk, de riolering en terreinverharding voor het nieuwe zwembad Het Diekman in Enschede werd uitgevoerd door Ten Brinke uit Rijssen. Deze specialist in transport, recycling en grondwerken verzorgde eerder een soortgelijk werk in Rijssen, ook in opdracht van AKOR Draisma.

"Het project in Enschede was in grote lijnen een kopie van dat in Rijssen. Het enige grote verschil waren de boorpalen in Enschede. Vanwege die palen hebben wij in de calculatiefase meegedacht met de aannemer, om te bepalen hoe gefaseerd de bouwput uitgegraven moest worden", begint mede-eigenaar Freek ten Brinke.

Samenwerking

"De samenwerking met projectleider en uitvoerder was, net als voorheen, erg prettig. Daarnaast is ons de kans geboden om een grote aanvullende klus - het straat- en grondwerk - rechtstreeks voor de gemeente Enschede uit te voeren."

Familiebedrijf

Freek ten Brinke is samen met twee neven de derde generatie aan het roer van het familiebedrijf. "We vormen een hecht team. Naast grondwerken hebben we ons gespecialiseerd in transport en recycling. Voor het transport en grondwerk richten we ons op projecten in onze eigen regio. Met onze eigen afvalrecycling hebben we wel landelijke dekking. We bedienen klanten uit andere regio's via onze betrouwbare samenwerkingspartners."

AKOR
Draisma Bouw
Samen bouwen aan iets bijzonders
Zwembad Het Diekman Enschede
Bouwcombinatie AKOR Draisma
Foto's: © Rene de Wit, reitsema + partners architecten

Boven: *Het gebouw is volledig gasloos en hoogwaardig geïsoleerd.*

Opdrachtgever
Gemeente Enschede

Architect
Reitsema + partners architects, Rijssen

Constructeur
Lucassen Bouwconstructies BV, Hengelo

Hoofdaannemer
Bouwcombinatie AKOR & Draisma

Installateur
Van Dorp, Deventer

Tegelwerk
Rietmeijer Tegels, Almelo

Stucwerk
Stukadoorsbedrijf G. Wieberdink, Elspeet

Schilderwerkzaamheden
Multi Protect Schilderwerken, Rijssen

Kelderafdichtingen
Kelderafdichting Weesp, Weesp

Grondwerk
Ten Brinke Transport BV, Rijssen

Sloopwerk
Aannemingsbedrijf Rouwmaat BV, Groenlo

Aluminium kozijnen
Facadis BV, Oldenzaal

Trapmarkeringen
TG-lining, Heiloo

Bouwprogramma
Nieuwbouw zwembad Het Diekman

Bouwperiode
Februari 2024 – mei 2026

Bruto vloeroppervlakte
5.020 m²